

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 156, 167, 178, 181, 182, 183, 184, 190, 192, 196, 197, 199, 199¹, 199², 200, 203, 204, 206, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 224¹, 246, 248, 254, 255, 270, 272, 277, 278 IR 281 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 282¹ STRAIPSNU IR KODEKSO 177¹, 186 IR 298 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 108, 109, 113, 115, 122, 125, 187, 291, 293 IR 423 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 83¹, 107¹, 113¹ IR 187¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO 122, 167 IR 225 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRIMINALINĖS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. XI-2234 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Institucija	Pastabos	Įvertinimas
Teisėjų tarybos 2020-01-09 raštas Nr. 36P-4-(7.1.10)	3. <...> Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad yra siekiama švelninti baudžiamąją politiką, siūlytina už BK 182 straipsnio 3 dalyje, 183 straipsnio 3 dalyje, 184 straipsnio 3 dalyje siekiamų įtvirtinti nusikalstamą veikų padarymą numatyti bent vieną alternatyvią laisvės atėmimui bausmę, pvz., baudą, kaip tai numatyta BK 199 straipsnio 2 dalyje (BK projekto 18 straipsnis). Tai sudarytų galimybes spartesniam baudžiamajam procesui, kadangi, asmeniui pripažinus kaltę dėl inkriminuojamos veikos padarymo, procesą būtų galima užbaigti teismo baudžiamuoju įsakymu. <...>	Nepritarti. Pastabos autorių siūlymas <i>sunkių</i> turtinių nusikaltimų (BK projekto BK 182 str. 3 d., 183 str. 3 d., 184 str. 3 d.) sankcijose numatyti baudos bausmę <i>kvestionuotinas</i> . Pažymėtina, kad BK projektu siūlomi pakeitimai, kuriais <i>sunkių</i> turtiniuose nusikaltimuose padidinami šių nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių požymiai, susiję su MGL dydžiais (iki 750 MGL), <i>savaime laikytini</i> valstybės baudžiamosios politikos švelninimu. Tuo tarpu, minėtų nusikaltimų sankcijose papildomai įtvirtinus dar ir baudos bausmę (šiuo metu numatytos tik griežtos laisvės atėmimo bausmės) BK projektu siūlomas valstybės baudžiamosios politikos švelninimas turtinių nusikaltimų kategorijoje, manytina, <i>taptų jau neproporcingu</i> . Kartu baudos bausmės įtvirtinimas <i>sunkių</i> nusikaltimų kategorijos sankcijose laikytinas <i>sistemiškai nepagrįstu</i> BK Specialiosios dalyje nurodytų analogiškų sankcijų kontekste. Pabrėžtina, kad konstitucinis teisingumo principas reikalauja, kad, sprendžiant dėl bausmės už konkretų nusikaltimą nustatymo BK, visų pirma turi būti siekiama teisingumo. Bausmė turi būti tokia, kad ja būtų galima įgyvendinti bausmės paskirtį. Tuo tarpu bausmės paskirtis <i>sunkių</i> nusikaltimus padariusiam asmeniui gali būti įgyvendinama tik paskyrus teisingą, adekvačią nusikaltimo sunkumui bausmę, kuri pakankamai paveiktų asmenį ir dėl jos švelnumo neskatintų naujų nusikaltimų darymo. Atitinkamai, BK Specialiojoje dalyje sunkių nusikaltimų sankcijose, kaip taisyklė, <i>nurodytos tik griežtos laisvės atėmimo bausmės</i> . Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad bauda sunkių nusikaltimų sankcijose baudžiamajame įstatyme nustatoma <i>tik išimtiniais atvejais</i> , t. y. BK 199-200, 216 ir 226-227 (BK 226 ir 227 str. sankcijos baudomis buvo papildytos tik pagal EBPO reikalavimus) straipsniuose. Todėl <i>kyla pagrįstos abejonės</i> , kad siūlomas precedentas sunkių nusikaltimų sankcijas pildyti baudų bausmėmis <i>neigiamai paveiktų</i> asmenų, padariusius sunkius nusikaltimus, nubaudo

		<p>teislingumą bei <i>neigiamai įtakotų</i> ir kitų sunkių nusikaltimų sankcijų konstravimo metodus (pitarus tokiems siūlymams, laikui bėgant, kitos sunkių nusikaltimų sankcijos irgi būtų nuosekliai pildomos baudomis ir pan. alternatyviomis bausmėmis). <i>Kartu primintina</i>, kad tokia sunkių nusikaltimų sankcijų konstravimo praktika (papildant minėtas sankcijas baudos bausmėmis) taip pat buvo sulaukusi ir <i>Lietuvos Respublikos Prezidentės neigiamo įvertinimo</i>.¹</p>
	<p>6. <...> Atsižvelgiant į tai, kad BK 206 straipsnio 1 dalyje paliekama baudžiamoji atsakomybė tik už ne mažesnės nei 150 MGL dydžio tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, turėtų būti vartojama daugiskaita ir vietoje žodžio „ją“ turėtų būti nurodoma „jas“. Naikinant baudžiamąją atsakomybę už kredito bei paskolos panaudojimą ne pagal paskirtį, turėtų būti keičiamas ir šio straipsnio pavadinimas.</p>	<p>Pritarti iš dalies.</p> <p>Nepritartina dėl siūlymo keisti BK 206 str. pavadinimą, nes toks pakeitimas nėra teisingas, kadangi, nepaisant to, kad BK 206 str. 1 d. atsisakoma įtvirtintos baudžiamosios atsakomybės už kredito, paskolos panaudojimą ne pagal paskirtį taikymo, atsakomybė už tokio pobūdžio veikas išlieka šio straipsnio 2 dalyje, todėl tas turi atsispindėti ir straipsnio pavadinime.</p>
	<p><i>Dėl BPK projekto</i></p> <p><...> Sistemaiškai vertinant visus Projektuose numatytus pakeitimus bei galimą bylų srauto apylinkių teismuose sumažėjimą, pripažįstant, kad viena didžiausių ir labiausiai pasitikėjimą teismais menkinančių problemų yra sudėtingiausių baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė, būtina iš esmės peržiūrėti apygardų teismams teismingų baudžiamųjų bylų ratą (BPK 225 straipsnis). Siekiant paspartinti sudėtingiausių ir visos teismų sistemos darbą dažnai atspindinčių bylų nagrinėjimą, nepakanka vien teismų organizacinių ir administracinių priemonių, todėl, apygardų teismuose nagrinėjamų bylų sąrašas turėtų būti siaurinamas. <...></p>	<p>Atsižvelgti.</p> <p>Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į BK projektu siūlomus pakeitimus, kuriais padidinami nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių požymiai, susiję su MGL dydžiais, šių nusikaltimų kontekste <i>savaime gana ženkliai sumažinamas</i> aukštesnės instancijos teismų (apygardų teismų bei Lietuvos apeliacinio teismo) darbo krūvis. Kita vertus, <i>iš esmės pritarina</i> pastabų autorių siūlymui papildomai sistemiskai peržiūrėti apygardų teismams teismingų baudžiamųjų bylų sąrašą (BPK 225 straipsnis). <i>Kita vertus</i>, tokio pobūdžio esminiai pakeitimai laikytini gana reikšminga ir tiesiogiai apylinkių ir apygardų (taip pat ir Lietuvos apeliacinio teismo) teismų darbą ir jo krūvius bei baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę ir kokybę įtakosianti reforma, todėl apygardų teismų teisingumo reikšmingo pobūdžio pakeitimai yra <i>kitos gana plataus masto diskusijos ir atskiros apimties ir sudėtingumo baudžiamąjo proceso įstatymo normų peržiūros</i> (kuri vienareikšmiškai negali būti išreikšta „tiesiog“ BK projekto lydimajame BPK techninio pobūdžio projekte) <i>objektas</i>. Atsižvelgiant į tai, apygardų teismams teismingų baudžiamųjų bylų sąrašas (BPK 225 straipsnis), siekiant apygardų teismuose nagrinėjamų bylų sąrašo siaurinamo, artimiausiu metu bus išsamiai išnagrinėtas bei įvertintas atskirame kompleksinio pobūdžio Teisingumo ministerijos planuojamame BPK projekte.</p>

¹ *Plačiau žr.* 2014 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretas Nr. 1K-189 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 27, 38, 39, 55, 56, 60, 62, 75, 178, 179, 182, 183, 184 ir 187 straipsnių pakeitimo įstatymo grąžinimo Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti“.

	<p><i>Dėl KŽĮ projekto</i></p> <p>KŽĮ projektu siūloma keisti Kriminalinės žvalgybos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nurodant, kad kriminalinės žvalgybos tyrimas atliekamas ir tada, kai turima informacijos apie rengiamą, daromą ar padarytą labai sunkų ar sunkų nusikaltimą arba apie apysunkius nusikaltimus, numatytus BK 182 straipsnio 2 dalyje, 183 straipsnio 2 dalyje, 184 straipsnio 2 dalyje, arba apie šias veikas rengiančius, darančius ar padariusius asmenis.</p> <p>Siūlymas išplėsti apysunkių nusikaltimų, dėl kurių galima atlikti kriminalinės žvalgybos veiksmus, ratą yra abejotinas. Kalbant apie sukčiavimą (BK 182 straipsnio 2 dalis), sunku suprasti, kurioje stadijoje būtų galimas teisėsaugos institucijų įsikišimas iki ikiteisminio tyrimo pradėjimo, kadangi klasikinis tokio nusikaltimo atvejis yra tada, kad kaltininkas apgaule savo ar kitų asmenų naudai įgyja svetimą turtą, o nukentėjusysis, būdamas paveiktas kaltininko panaudotos apgaulės, šį turtą pastarajam perleidžia. Turto pasisavinimo atveju, kaltininkas jam patikėtą ar jo žinioje esantį turtą paverčia savo turto, o turto iššvaistymo atveju tokį turtą neteisėtai perduoda kitiems. Išvardintais atvejais apie galimai padarytą nusikalstamą veiką paaiškėja tuomet, kai svetimas ar kaltininko žinioje buvęs, jam patikėtas turtas jau būna perduotas, taigi, po aukščiau nurodytuose straipsniuose numatytų veiksmų atlikimo. <...> Tuo atveju, jei būtų išplėstos Kriminalinės žvalgybos 8 straipsnio 1 dalies 1 punkto taikymo ribos, kiltų rizika, jog teisėsaugos institucijos pradėtų kontroliuoti civilinius verslo subjektų santykius ir siektų juos kvalifikuoti kaip kriminalinius. <...></p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Pažymėtina, kad KŽĮ 8 str. <i>tik techniškai tikslinamas</i>, atsižvelgiant į BK projektu siūlomus pakeitimus, t. y. atitinkamai papildomas BK projekto BK 182 str. 2 d., 183 str. 2 d., 184 str. 2 d. <i>naujais</i> (kurių galiojančioje BK redakcijoje neegzistuoja) <i>apysunkiais</i> nusikaltimais (analogiški sunkūs nusikaltimai automatiškai patenka į KŽĮ 8 str. taikymo sritį). Vadovaujantis analogiška logika (t. y. kad šios srities turtiniai <i>apysunkiai</i> nusikaltimai turi patekti į KŽĮ 8 str. patvirtina ir tai, kad jau galiojančioje KŽĮ 8 str. redakcijoje yra įtvirtintas šiuo metu vienintelis tokio pobūdžio apysunkis nusikaltimas – BK 178 str. 2 d.). Atsisakius šių KŽĮ projektu siūlomų pakeitimų, <i>atsirastų</i> ženklų reglamentavimo ir atitinkamai KŽĮ numatytų priemonių taikymo naujų apysunkių nusikaltimų atžvilgiu spraga.</p> <p>Kartu pastaboje reiškiamos abejonės dėl galimybės taikyti kriminalinę žvalgybą BK 182, 183 ir 184 straipsnių atžvilgiu (įskaitant ir pragmatinius motyvus dėl šių veikų pradžios ar baigtumo momentų) laikytinas <i>nepagrįstomis ir klaidinančiomis</i>, kadangi jau galiojančios KŽĮ 8 str. nuostatos jau šandien leidžia atlikti kriminalinę žvalgybą dėl (visų) sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, t. y. <i>jau dabar galima taikyti kriminalinę žvalgybą</i> dėl BK 182 str. 2 d. sukčiavimo, 183 str. 2 d. turto pasisavinimo ir 184 str. 2 d. turto iššvaistymo, kurių atžvilgiu kriminalinės žvalgybos taikymo galimybės nelogiškai ir neteisingai kvestionuojamos pastaboje.</p>
<p>Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos</p> <p>2019-12-13</p>	<p>4. Vertindami BK projekte siūlomus BK 208, 209, 2019 straipsnių pakeitimus atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu praktikoje turtinė žala dažnu atveju gerokai viršija 300 MGL (15 000 Eur) mastą, todėl būtina įvertinti ir kvalifikuotos veikos, kai turtinės žalos dydis viršija 750 MGL, sudėties</p>	<p>Nepritarti.</p> <p>BK XXXI skyriuje (Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai), įskaitant ir BK 208 ir 209 str., sistemškai koreguojami (BK 212 str. 1 d. pakeitimai) ekonominių nusikaltimų sudėčių požymiai, susiję su didele turtine žala, išreikšta MGL dydžiais, nurodant, kad ekonominio pobūdžio nusikaltimuose (BK 205–209 ir 211 str.) nurodyta didelė turtinė žala reikštų 300</p>

raštas Nr. 1D-6318	praplėtimą bei tokiai veikai proporcingos 7 metų sankcijos parinkimą.	<p>MGL dydžio sumą viršijančią žalą. Pažymėtina, kad tokie ekonominių nusikaltimų sudėčių pakeitimai <i>sistemiškai suderinti</i> su BK projekto viena pagrindinių krypčių, siūlant visoje BK Specialiojoje dalyje įtvirtinti <i>naują</i> didelės turtinės žalos/didelės turto vertės ar pan. požymių dydį (300 MGL), kuris iš esmės visais keičiamais atvejais BK Specialiojoje dalyje nereikėtų sunkauso nusikaltimo inkriminavimo (t. y. reikštų nesunkaus – apysunkio nusikaltimo inkriminavimą) kaltininkui.</p> <p>Kartu BK projektu BK XXXI skyriuje <i>nesiūloma</i> įvedinėti naujų labai didelės turtinės žalos (750 MGL) ar pan. kvalifikuotų požymių, kadangi tokių požymių įtvirtinimas šios kategorijos nusikaltimuose <i>neišvengiamai vestų</i> prie naujų nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių kūrimo poreikio ir atitinkamai – prie baudžiamosios atsakomybės ženkliaus griežtinimo (ką patvirtina ir pastabos autoriai tokiais atvejais siūlydami įvesti net 7 m. laisvės atėmimo bausmės). Tuo tarpu toks siūlomas <i>gana radikalus baudžiamosios atsakomybės griežtinimas</i> ekonominių nusikaltimų kategorijoje (iš nesunkių nusikaltimų (BK 208, 209 ir pan. str.) darant iškart sunkius nusikaltimus) <i>iš esmės prieštarauja</i> BK projekto (iš esmės <i>numatancio</i> baudžiamojo įstatymo griežtinimo nuostatų) <i>pagrindiniams tikslams</i>, kurie, priešingai, orientuoti į valstybės baudžiamosios politikos <i>švelninimą</i> ir baudžiamosios atsakomybės <i>griežtumo proporcingą subalansavimą</i>.</p>
	<p>5. Vertindami siūlomus BK 220 ir 221 straipsnių pakeitimus manome, kad siūloma 5 000 Eur riba asmeniui taikyti baudžiamąją atsakomybę yra neproporcinga padarytos veikos mastui ir pavojingumui. Tokia riba turi būti bent jau nuo 250 MGL, t. y. 12 500 Eur turtinės žalos valstybei dydžio. Atitinkamai kvalifikuota veika turi siekti nuo 750 MGL, t. y. 37 500 Eur.</p>	<p>Pritarti iš dalies.</p> <p>Pirmiausia pastebėtina, kad BK projektu BK 219-221 str. <i>siūloma numatyti ne 5000 eur. (100 MGL), o 7500 eur. (150 MGL)</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribą. Kartu pažymėtina, kad BK projektu finansiniuose nusikaltimuose, orientuojantis į BK 199 str. 1 d. kontrabandos (kuri savo pobūdžiu ir esme, kaip ir BK 219–221 str. nusikaltimai, iš esmės tiesiogiai susijusi su privalomų valstybei sumokėtinų mokesčių nuslėpimu ir (ar) išvengimu) nusikaltimo sudėtyje nurodytą 150 MGL dydį, <i>siūloma numatyti nuo 150 MGL</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribą. Tas sistemiškai užtikrintu, kad panašaus pobūdžio finansiniuose nusikaltimuose būtų <i>vienodai apibrėžtos</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribos. Atitinkamai siūlymas, finansiniuose nusikaltimuose (atsižvelgiant į tai, kad tokių nusikaltimų pavojingumas visgi pakankamai reikšmingas, kadangi jais vengiama mokesčių bei padaroma tiesioginė žala valstybės biudžetui) baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribą nuo 100 MGL didinti net iki 250 MGL (2.5 karto) <i>laikytinas per daug radikaliu bei neproporcingai švelninančiu baudžiamąją atsakomybę</i> finansinių nusikaltimų padarymo srityje. Kartu toks siūlymas (įvedant 250 MGL baudžiamosios atsakomybės ribą) <i>sistemiškai nedera</i> su BK projektu siūlomais baudžiamosios atsakomybės ribų, nusikaltimų</p>

		<p>kvalifikuotų sudėčių, didelės turinės žalos ir pan. požymių dydžiais (t. y. BK projekte 250 MGL dydis BK Specialiojoje dalyje <i>apskritai niekur nesiūlomas</i>).</p> <p>Kartu <i>přitartina</i> siūlymui BK 219-221 straipsnių kvalifikuotų sudėčių požymius sieti būtent su 750 MGL dydžiu, kadangi <i>toks požūris sistemiskai atitinka</i> BK projekto bendrąją logiką į nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių (baustinu itin griežtomis laisvės atėmimo bausmėmis) konstravimą.</p>
Vilniaus apygardos teismo 2019-12-03 raštas Nr. TR-915	<p>1. Pastabos dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) projekto</p> <p><...> Pritariame projekto pasiūlymui, pagal kurį apygardos teismams, kaip ir šiuo metu, nebus teisingos baudžiamosios bylos dėl labai didelės (daugiau nei 750 MGL) vertės sukčiavimo. Taip pat turėtų būti reguliuojamas ir turto pasisavinimo bei išvaistymo teisingumas. Pastebėtina, kad pagal projektą labai didelės (daugiau nei 750 MGL) vertės turto pasisavinimas (projekte numatyto BK 183 straipsnio 3 dalis) yra tokio paties pavojingumo, kaip ir labai didelės (daugiau nei 750 MGL) vertės sukčiavimas (sankcija analogiška – laisvės atėmimas iki 8 metų), o labai didelės (daugiau nei 750 MGL) vertės turto išvaistymas (projekte numatyto BK 184 straipsnio 3 dalis) yra netgi mažesnio pavojingumo, nei labai didelės (daugiau nei 750 MGL) vertės sukčiavimas (sankcija mažesnė – laisvės atėmimas iki 7 metų). Atsižvelgiant į tai, siūlome <...> alternatyvias BPK 225 straipsnio 1 dalies redakcijas <...></p>	<p>Atsižvelgti.</p> <p>Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į BK projektu siūlomus pakeitimus, kuriais padidinami nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių požymiai, susiję su MGL dydžiais, šių nusikaltimų kontekste <i>savaime gana ženkliai sumažinamas</i> aukštesnės instancijos teismų (apygardų teismų bei Lietuvos apeliacinio teismo) darbo krūvis. Kita vertus, iš <i>esmės pritarina</i> pastabų autorių siūlymui papildomai sistemiskai peržiūrėti apygardų teismams teisingų baudžiamųjų bylų sąrašą (BPK 225 straipsnis). <i>Kita vertus</i>, tokio pobūdžio esminiai pakeitimai laikytini gana reikšminga ir tiesiogiai apylinkių ir apygardų (taip pat ir Lietuvos apeliacinio teismo) teismų darbą ir jo krūvius bei baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę ir kokybę įtakosianti reforma, todėl apygardų teismų teisingumo reikšmingo pobūdžio pakeitimai yra kitos gana plataus masto diskusijos ir atskiros apimties ir sudėtingumo baudžiamojo proceso įstatymo normų peržiūros (kuri vienareikšmiškai negali būti išreikšta „tiesiog“ BK projekto lydimajame BPK techninio pobūdžio projekte) objektas. Atsižvelgiant į tai, apygardų teismams teisingų baudžiamųjų bylų sąrašas (BPK 225 straipsnis), siekiant apygardų teismuose nagrinėjamų bylų sąrašo siaurinamo, artimiausiu metu bus išsamiai išnagrinėtas bei įvertintas atskirame kompleksinio pobūdžio Teisingumo ministerijos planuojamame BPK projekte.</p>
	<p>2. Pastabos dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) projekto</p> <p><...> Manome, kad BK 182 straipsnio 3 dalyje, 183 straipsnio 3 dalyje, 184 straipsnio 3 dalyje būtina numatyti alternatyvą laisvės atėmimo bausmei – bent bausdos skyrimo galimybę (panašiai, kaip ir projekto BK 199 straipsnio 2 dalyje). Tokiu atveju atsirastų ne tik galimybė teisingesnei bausmei, bet ir prielaida asmens prisipažinimui, kadangi tokiu atveju būtų galimybė priimti greitą procesinį sprendimą – teismo baudžiamąjį įsakymą. <...></p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Žiūrėti analogiškus nepritarimo argumentus dėl Teisėjų tarybos 2020-01-09 rašto Nr. 36P-4-(7.1.10) 3 pastabos.</p>

<p>Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos</p>	<p><...> Be visų paminėtų pastabų bei pasiūlyimų siūlome apsvarstyti BK 190 straipsnio pakeitimus, numatant, kad BK XXVIII skyriuje nurodytas turtas yra labai didelės vertės, kai jo vertė viršija 1000 MGL dydžio sumą, didelės vertės – kai jo vertė viršija 500 MGL dydžio sumą, bet neviršija 1000 MGL dydžio sumos, ir nedidelės vertės – kai jo vertė viršija 5 MGL, bet neviršija 10 MGL dydžio sumos. <...></p>	<p>Nepritarti.</p> <p>BK projektu <i>turtinių</i> nusikaltimų kategorijoje siūloma nurodytą turtą laikyti labai didelės vertės, kai jo vertė <i>viršija 750 MGL</i> dydžio sumą, didelės vertės, – kai jo vertė <i>viršija 300 MGL</i> dydžio sumą, bet neviršija 750 MGL dydžio sumos, ir nedidelės vertės, – kai jo vertė viršija 5 MGL, bet neviršija 10 MGL dydžio sumos. Analogiškai BK projekte konstruojami ir visi kiti BK nurodyti nusikaltimų sudėčių požymiai, susiję su padaryta didele ar labai didele turto žala, turto verte ar pan., išreikšti MGL dydžiais, <i>visame BK sistemškai nurodant</i>, kad didelė turtoinė žala/didelė turto vertė ar pan. požymis reikštų didesnę nei 300 MGL dydžio sumą (kas iš esmės visais atvejais reikštų nesunkaus – apysunkio nusikaltimo inkriminavimą) ir atitinkamai – labai didelė turtoinė žala/labai didelė turto vertė ar pan. požymis reikštų didesnę nei 750 MGL dydžio sumą (kas iš esmės visais atvejais reikštų sunkaus nusikaltimo inkriminavimą). Toks BK projekte išreikštas sisteminis požūris, manytina, <i>visiškai atitinka</i> ir pagrindinius BK projekto tikslus – numatyti <i>proporcingą</i> baudžiamąją atsakomybę už mažiau pavojingas nusikalstamas veikas ir įtvirtinti <i>adekvačias</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribas bei nusikaltimų sudėčių ekonominiais rodikliais pagrįstų požymių dydžius, kurie šiuo metu neatitinka tikrovės ir realios ekonominės padėties valstybėje ir dėl šios priežasties nėra adekvatus įtvirtintos griežtos baudžiamosios atsakomybės atžvilgiu. Tokiam požūriui <i>pritarė</i> ir dauguma suinteresuotų institucijų. Tuo tarpu, siūlymas (tik) turtinių nusikaltimų kategorijoje įtvirtinti <i>dar didesnius</i> didelės turto vertės (iki 500 MGL) ir labai didelės turto vertės (iki 1000 MGL) požymių dydžius reikštų, kad BK projektu siūlomas valstybės baudžiamosios politikos švelninimas turtinių nusikaltimų kategorijoje <i>jau tapų neproporcingu</i>. Kartu nurodytas siūlymas nustatyti didesnius didelės ir labai didelės turto vertės požymių dydžius <i>tik</i> turtinių nusikaltimų kategorijoje (kartu su ekonominių, finansinių ir kt. nusikaltimų kategorijose paliekant nepakitusių analogiškų požymių didžius) <i>sistemiškai nederėtų</i> su BK projekto pakeitimais, kuriais baudžiamajame įstatyme siekiama <i>vienodai suvokti</i> (labai) didelės turtoinės žalos, stambaus masto, (labai) didelės vertės turto ir pan. požymių sampratą bei <i>sistemiškai nustatyti šių požymių dydžių unifikuotą išraišką</i>.</p>
	<p>Dėl BK projekto</p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Pažymėtina, kad BK 154 straipsnio dekriminalizavimas <i>jau buvo svarstytinas</i> Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXII skyriaus pavadinimo, 154 straipsnio pakeitimo ir 155, 232 ir 290 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-</p>

2019-12-11 raštas Nr. 5-S-12493	(ar) pavojingumo lygiu neatitinka BK 154 straipsnyje numatytos nusikaltamos veikos požymių, todėl priimami nutarimai atsakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. <...> Manytina, kad asmeninių teisinių gėrių, tokių kaip garbė ir orumas, abstraktumas, reliatyvumas ir subjektyvumas, labai apsunkina šmeižimo nusikaltamos veikos sudėties objektyviųjų požymių nustatymą ir aiškinimą praktikoje, o pats neteisėtas veikimas neatitinka <i>ultima ratio</i> taikymo principų. Atsižvelgdami į tai manome, kad asmenų teisių ir vertybių apsauga aptartu aspektu gali būti tinkamai užtikrinta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.24 straipsnyje („Asmens garbės ir orumo gynimas“) nustatyta tvarka.	1420) ir šios BK normos dekriminalizavimui <i>nebuvo pritarta</i> . Atitinkamai, pakartotinai Lietuvos Respublikos Seimui teikti analogiško pobūdžio baudžiamojo įstatymo pakeitimus tiesiog <i>nėra tikslinga</i> .
	<u>Dėl BPK projekto</u> Policijos departamento rašte siūlomi papildomi BPK galimi pakeitimai, susiję su proceso veiksmų fiksavimo galimybių tobulinimu, vertėjo įspėjimu dėl atsakomybės pagal BK 235 straipsnį, išvadų teikimu skausmo sukėlimo ir nežymaus sveikatos sutrikdymo atvejais, kardomųjų ir procesinių prievartos priemonių sankcionavimu supaprastinimu ir pan. aspektais.	Nepritarti. Policijos departamento rašte nurodomi BPK galimi pakeitimai <i>neturi jokio loginio tiesioginio (ar net netiesioginio) ryšio</i> su BK ar BPK projektais užsibrėžtais valstybės baudžiamosios politikos švelninimo bei subalansavimo tikslais bei su šiais projektais siūlomų priemonių turiniu. Atitinkamai, pateikti pasiūlymai dėl galimų BPK pakeitimų laikytini <i>nepagrįstais bei akivaizdžiai peržengiančiais</i> Įstatymų projektų užsibrėžtas ribas.
	<u>Dėl ANK projekto</u> <...> Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nėra aptariamai ir siūlomi papildomi mechanizmai, kurie galėtų kompensuoti atsakomybės sušvelninimą ir tinkamai užtikrintų taikomos atsakomybės rezultatą bei atsakomybės neišvengiamumo principo pasiekimą apskritai. Manytume, kad ANK turėtų būti numatyta daugiau administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonių, kurias naudojant administracinių nusižengimų tyrimai galėtų būti atliekami efektyviau (atkreiptinas dėmesys, kad ne visais atvejais skiriamos baudos leidžia pasiekti norimą rezultatą, t. y. atgrasyti asmenis (ypač vartojančius narkotines medžiagas, niekur nedirbančius, neturinčius jokio turto ir atitinkamai nesumokančius baudų) nuo pažeidimų darymo). Pažymėtina, kad Administracinių	Nepritarti. Pastaboje keliamos abejonės dėl galiojančiame ANK nurodytų administracinių nuobaudų ir administracinio poveikio priemonių veiksmingumo <i>nėra pagrįsti</i> Įstatymų projektais vykdomo valstybės baudžiamosios politikos švelninimo bei subalansavimo kontekste. Pažymėtina, kad įstatymų projektais, atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų mažiau pavojingų nusikalstamų veikų įtvirtinimas baudžiamajame įstatyme nedera su konstituciniu ultima ratio principu, tam tikros veikos, atsižvelgiant į ANK įtvirtinto teisinio reguliavimo sistemą bei administracinės atsakomybės pobūdį, atitinkama apimtimi perkeliama į administracinių nusižengimų kategoriją. Viena pagrindinių BK normų nesuderinamumo su ultima ratio principu priežasčių yra nusikaltimų sudėčių ekonominiais rodikliais pagrįstų požymių dydžių (MGL) ženklus neatitikimas tikrovei bei šiandienos ekonominei situacijai valstybėje, dėl kurio griežtos baudžiamosios atsakomybės taikymas tokių veikų atžvilgiu tampa akivaizdžiai neproporcingu, tad BK pataisos, susijusios su MGL dydžių proporcingu padidinimu, buvo <i>jau seniai pribrendusios bei yra</i>

	<p>nusižengimų registro duomenimis, per 2019 metų tris ketvirčius policijos įstaigose už veiklą, numatytą ANK 108 straipsnyje („Smulki vagystė, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas“), paskirta (9 933 baudos) 2 029 216 Eur baudų, sumokėta – 42 323 Eur baudų (iš paskirtų 9 933 baudų sumokėta 416), t. y. tik 2,1 proc. nuo paskirtų baudų. Bendrai visų įstaigų ir institucijų už tą patį laikotarpį paskirtos baudos pagal ANK yra 26 290 982 Eur, sumokėta – 12 795 752 Eur, t. y. 49 proc. nuo visų paskirtų baudų (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis).</p>	<p><i>neišvengiamos</i>. Atitinkamai, vienas Įstatymų projektų tikslų yra netaikyti baudžiamosios atsakomybės už atitinkamas, mažiau pavojingas, nusikalstamas veiklas, tačiau kartu yra nepaneigiamas poreikis numatyti švelnesnę atsakomybės rūšį – būtent administracinę atsakomybę. Atsižvelgiant į tai, taikomos administracinės atsakomybės veiksmingumas bei tokios atsakomybės neišvengiamumas <i>privalo būti pasiekiamas</i> galiojančiame ANK nurodytomis (kaip ir yra šiuo metu ANK įtvirtintų visų administracinių nusižengimų atvejais) administracinio pobūdžio prievartos priemonėmis (t. y. jame numatytomis nuobaudomis, administracinio poveikio priemonėmis ir pan.), kurias <i>įstatymų leidėjas įtvirtino kaip pakankamas, veiksmingas bei atgrasančias</i> kovoti su būtent tokio pobūdžio (administraciniais) pažeidimais. Pastaboje nurodytos ANK numatytų <i>visų</i> administracinių prievartos priemonių (ne)pakankamumas, administracinių baudų išieškojimo problemų išsprendimas, papildomų administracinių prievartos priemonių įvedimo tikslingumas, administracinių nusižengimų tyrimų efektyvumo gerinimas ir pan. ANK reglamentavimo galimi sisteminiai trūkumai <i>laikytini nepagrįstais</i> Įstatymų projektais atliekamos baudžiamojo įstatymo reglamentavimo pertvarkos kontekste, kadangi pastarieji <i>nėra susiję</i> su parengtais Įstatymų projektais, o <i>kyla iš galiojančio ANK teisinio reguliavimo</i>, kuriam ir yra <i>pirmiausia adresuotini</i>. Tai reiškia, kad, <i>nepriklausomai</i> nuo Įstatymų projektais siūlomų nuostatų, pastaboje nurodytos galiojančio ANK reglamentavimo galimos problemos, pastabos autorių vertinimu, <i>egzistuoja jau dabar</i>, todėl <i>negalima teigti</i>, kad būtent dėl Įstatymų projektų siūlomų pakeitimų atsiranda pastaboje įvardinti ANK galimai spręstini probleminiai klausimai. Priešingai, pastaboje įvardinti ANK reglamentavimo galimi sisteminiai trūkumai turėtų būti sprendžiami <i>atskira</i> galiojančio ANK nurodytų prievartos priemonių ir (ar) mechanizmų sisteminio pobūdžio peržiūra ir, esant poreikiui, kompleksinių jų tobulinimu.</p>
<p>Lietuvos teisės instituto 202-01-09 raštas Nr. 2R-5-(1.10)</p>	<p>Informuojame, kad išvadą dėl įstatymų projektų teikime 2019-02-25 raštu Nr. 2R-59-(1.9). Naujų išvadų neteiksime, todėl prašome vadovautis pastabomis, pateiktomis minėtame rašte.</p>	<p>Atsižvelgti. Atsakydamas į Teisingumo ministerijos 2019-01-24 paklausimą Nr. (1.39)7R-452, Lietuvos teisės institutas 2019-02-25 rašte Nr. 2R-59-(1.9) <i>priitarė</i> Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodytiems BK Specialiosios dalies sisteminiams trūkumams ir valstybės baudžiamosios politikos (kaip ultima ratio priemonės) sisteminio pertvarkos ir subalansavimo poreikiui bei pateikė preliminarus pasiūlymus dėl valstybės baudžiamosios politikos švelninimo galimybių. Kadangi minėti preliminarūs pasiūlymai (kaip ir kitų suinteresuotų institucijų pasiūlymai) buvo pateikti <i>dar prieš</i> Įstatymų projektų rengimą, jie buvo nuodugniai įvertinti ir</p>

Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2019-12-11 raštas Nr. 17.2.-5367	<p>8. Iš dalies pritariame siūlomam BK 190 straipsnio (Turto vertės išaiškinimas) pakeitimui.</p> <p>Generalinė prokuratūra ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengė ir 2019 m. lapkričio mėn. Lietuvos Respublikos Seimui pateikė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202, 203, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223 ir 224-1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriame, be kitų pakeitimų, siūloma keisti ir sumas, kurias viršijus žala būtų laikoma didele ir labai didele. Laikydami siūlomą nuoseklią poziciją 250 MGL, labai turtinė žala laikyti žala, kai jos dydis viršija 250 MGL, labai didele žala, kai jos dydis viršija 750 MGL. Atitinkamai siūlome reglamentuoti turto vertę – didele laikyti nuo 250 MGL ir labai didele – nuo 750 MGL. Nedidelei turtinei žalai ir nedidelės vertės turtui siūlome taikyti ribas nuo 3 MGL iki 10 MGL.<...></p> <p>9. Iš dalies nepritariame 192 straipsnio (Literatūros, mokslo, meno kūrinio ar gretutinių teisių objekto neteisėtas atgaminimas, neteisėtų kopijų platinimas, gabenimas ar laikymas) 2 dalies paketimui ir siūlome palikti 250 MGL dydžio sumą.</p> <p>19. Nepritariame 224¹ straipsnio (Sąvokų išaiškinimas) pakeitimui. Siūlome 224¹ straipsnio 2 dalį palikti nepakeistą, nurodant, jog turtinė žala, turtinė nauda yra didelė, kai dydis viršija 250 MGL. <...></p> <p>20. Nepritariame siūlomam BK 248 straipsnio (Sąvokų išaiškinimas) pakeitimui. Siūlome palikti didelės vertės turto ir didelės turtinės žalos dydį 250 MGL viršijantią dydžio sumą.</p>	<p>išnagrinėti Įstatymų projektų rengimo metu. Tuo tarpu parengiams ir suinteresuotų institucijų derinti pateiktiems Įstatymų projektams Lietuvos teisės institutas pastabų ir pasiūlymų nepateikė.</p> <p>Nepritarti.</p> <p><u>Generalinė prokuratūra, atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, šių pastabų atsisakė, kadangi:</u></p> <p>Pirma, šiuo metu turtinių nusikaltimų kategorijoje esamas 3 MGL turto vertės dydis, kaip baudžiamosios atsakomybės (kaip <i>ultima ratio</i> priemonės) atsiradimo pagrindas, yra <i>neadekvačiai mažas ir neatitinka</i> realios ekonominės situacijos valstybėje bei proporcingumo bei ultima ratio principų, kartu <i>nėra adekvatus pagrindas</i> dėl tokio pobūdžio pažeidimų apkrauti ikiteisminio tyrimo įstaigas, prokuratūrą bei teismus šių pažeidimų tyrimu, išaiškinimu bei nagrinėjimu baudžiamąja tvarka, todėl tokio pobūdžio pažeidimai turėtų būti laikomi administraciniais nusizengimais ir galėtų būti pakankamai veiksmingai reglamentuoti ANK. Kartu pažymėtina, kad BK siūlomam nedidelės vertės turto vertės padidinimui iki 5 MGL iš esmės <i>neprieštaravo nei viena</i> suinteresuota institucija, be to, Generalinė prokuratūra, atsiakydama į Teisingumo ministerijos 2019-01-24 paklausimą Nr. (1.39)7R-452, 2019-02-27 raštu Nr. 17.2.-1024 <i>pati siūlė</i> nedidelės vertės turto vertės išraišką <i>didinti būtent iki 5 MGL</i>;</p> <p>Antra, siūlymas nustatyti didelės turtinės žalos ar didelės vertės dalyko (turto) 250 MGL dydį <i>iš esmės nesuderinamas</i> su BK projekto viena pagrindinių krypčių, siūlant visoje BK Specialiojoje dalyje <i>padidinti</i> (nustatant 250 MGL dydžius, šiuo aspektu <i>visoje</i> BK Specialiojoje dalyje <i>niekas nepasikeistų</i>) bei <i>įtvirtinti naują</i> didelės turtinės žalos/didelės vertės turto ar pan. požymių dydį (300 MGL), kuris keičiamais atvejais BK Specialiojoje dalyje reikštų nesunkaus – apysunkio nusikaltimo inkriminavimą, kartu siekiant, kad, išgaliojus BK projektui, <i>visame</i> baudžiamajame įstatyme būtų <i>vienodai suvokiama</i> didelės turtinės žalos, didelės vertės turto ir pan. požymių samprata bei <i>būty nustatyta</i> šių požymių dydžių unifikuota išraiška;</p> <p>Trečia, didelės turtinės žalos/didelės vertės turto 250 MGL dydis galimai aktualus <u>tik</u> pastaboje minimam GP ir FNTT 2019 m. lapkričio mėn. Seimui pateiktam BK projektui (kuriame šiuo dydžiu vadovaujamas, nustatant <i>vos kelių</i> kategorijų nusikaltimų (o ne visų BK Specialiojoje dalyje įtvirtintų nusikaltimų) baudžiamosios atsakomybės ribas), tad tokio pobūdžio siūlymai ir <i>turėtų būti nagrinėjami</i> minėto projekto svarstymo Seime metu. Tačiau <i>nėra tikslinga ir</i></p>
--	---	--

	<p>10. Nepritariame siūlomiems BK 199 straipsnio (Kontrabanda) pakeitimams. Kaip matyti, siūlomi teisiniu reglamentavimu siekiama visiškai eliminuoti baudžiamąją atsakomybę už nuodingųjų, stipriai veikiančių, narkotinių, psichotropinių medžiagų arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), dopingo medžiagų kontrolės įstatyme nurodytų medžiagų, šaunamųjų ginklų, šaudmenų, sprogmenų, sprogstamųjų, radioaktyvių medžiagų ar kitų strateginių prekių gabenimą kontrabandos būdu per Lietuvos Respublikos valstybės sieną. Tokiam teisiniam mechanizmui nepritartina, kadangi esame įsipareigoję ne tik nustatyti baudžiamąją atsakomybę už tam tikrų daiktų gabenimą ir kitą jų neteisėtą disponavimą šalies viduje, tačiau ir už Europos Sąjungos (toliau - ES) išorinės sienos kontrolę. <...> Atsižvelgdami į tai siūlome palikti šiuos požymius kaip kvalifikuojančius, tačiau baudžiamąją atsakomybę numatyti tik už išorinės ES sienos kirtimą (jei prekės atkeliauja iš trečiosios šalies teritorijos). Jei prekės keliautų per ES vidines sienas, atsakomybė už baudžiamąją kontrabandą būtų perteklinė, pakaktų ir neteisėto disponavimo, kuris būtų realizuotas per kitus baudžiamojo kodekso straipsnius. <...></p>	<p>teisinga tokio pobūdžio siūlymus bandyti dubliuoti kitame, žymiai platesnio pobūdžio BK projekte, juolab, kai tokie pasiūlymai sistemškai nedera su BK projekto pagrindiniais tikslais ir kryptimis.</p>
	<p>12. <...> siūlome pakeisti BK 203 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Tas, kas įsteigė, įsigijo ar vadovavo juridiniam asmeniui, naudojamam neteisėtai veiklai nuslėpti, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų trejų metų.“</p>	<p>Atsižvelgti.</p> <p>Atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, buvo nutarta atsakyti tiek pastaboje nurodyto GP pasiūlymo, tiek BK projektu siūlomos BK 199 straipsnio pirminės pakeitimo versijos bei pasinaudoti BK 199 straipsnio pakeitimo alternatyviu variantu, pačiame BK 199 straipsnyje įtvirtinant nuoseklų ir proporcingą baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą šaunamųjų ginklų, šaudmenų, sprogmenų, sprogstamųjų, radioaktyviųjų, nuodingųjų, stipriai veikiančių, narkotinių ar psichotropinių medžiagų arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) gabenimą per Lietuvos Respublikos sieną <i>diferencijavimą</i>, atsižvelgiant į BK Specialiosios dalies normose (BK 253, 256, 259, 260, 266, 267 straipsniai) nurodytus paminėtų daiktų ir (ar) medžiagų kiekius (išskyrus atvejus, kai tokie kiekiai BK Specialiosios dalies normose apskritai nėra nurodyti) bei kartu <i>preliminariai atsižvelgiant</i> į minėtose BK Specialiosios dalies normose nurodytus bausmių dydžius.</p> <p>Kartu pažymėtina, kad toks baudžiamosios atsakomybės diferencijavimas <i>visiškai atitinka</i> ir Muitinės departamento bei Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento požiūrį į tokio pobūdžio nusikalstamų veikų baudžiamumą.</p>
	<p>13. Nepritariame siūlomam BK 206 straipsnio <...> pakeitimui, kadangi kredito ir paskolos davėjas gali būti ne tik bankas.</p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Generalinė prokuratūra, atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, šios pastabos atsisakė kaip netikslingos, kadangi šios veikos dekriminalizavimas nepriklauso nuo aplinkybės, koks subjektas yra kredito ar</p>

		<p>paskolos davėjas, o, nesant BK 206 straipsnio 2 dalyje nurodytų pavojingų padarinių, siejamas su nepakankamu šio veikos objektyviųjų požymių (kurie savo esme atitinka civilinių teisinių santykių turinį) pavojingumu, per didelę baudžiamosios teisės intervencija į civilinių santykių sritį bei su prieštaravimu ultima ratio principui.</p>
	<p>14. Siūlome pakeisti 207 straipsnį (Kreditinis sukčiavimas). <...> „207 straipsnis. Kreditinis sukčiavimas „1. Tas, kas apgaule gavo kreditą, paskolą, tikslinę paramą, subsidiją, dotaciją, laidavimo ar banko garantijos rašius arba kitus kreditinius įsipareigojimus, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų ketverių metų. 2. Tas, kas apgaule gavo tikslinę paramą, subsidiją ar dotaciją ir dėl to valstybės ar Europos Sąjungos institucija, tarptautinė viešoji organizacija arba kitas juridinis ar fizinis asmuo patyrė labai didelės turtinės žalos, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.“</p> <p>15. <...> siūlome pakeisti BK 208, 209 ir 212 straipsnius ir juos išdėstyti taip: „208 straipsnis. Skolininko nesąžiningumas 1. Tas, kas dėl savo sunkios ekonominės padėties ar nemokumo, kai akivaizdžiai grėsė bankrotas, neturėdamas galimybės patenkinti visų kreditorių reikalavimų, patenkino tik vieno ar keleto iš jų reikalavimus arba užtikrino vieno ar kelių kreditorių reikalavimus ir dėl to padarė didelę turtinę žalą likusiems kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki dviejų ketverių metų. 2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarydamas labai didelę turtinę žalą likusiems kreditoriams,</p>	<p>paskolos davėjas, o, nesant BK 206 straipsnio 2 dalyje nurodytų pavojingų padarinių, siejamas su nepakankamu šio veikos objektyviųjų požymių (kurie savo esme atitinka civilinių teisinių santykių turinį) pavojingumu, per didelę baudžiamosios teisės intervencija į civilinių santykių sritį bei su prieštaravimu ultima ratio principui.</p> <p>Nepritarti. <u>Generalinė prokuratūra, atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus</u>, šių pasiūlymų atsisakė, kadangi: Pirma, BK projektu siūloma ekonominiuose nusikaltimuose (BK 205–209 ir 211 str.) nurodyta didelė turtinė žala apibrėžti kaip 300 MGL dydžio sumą viršijančią žalą. Toks požūris <i>sistemiškai suderintas</i> su BK projekto viena pagrindinių krypčių, siūlant visoje BK Specialiojoje dalyje įtvirtinti <i>naują proporcingai padidintą</i> didelės turtinės žalos/didelės turto vertės ar pan. požymių dydį (300 MGL), kuris iš esmės visais keičiamais atvejais BK Specialiojoje dalyje nereikštų sunkaus nusikaltimo inkriminavimo (t. y. reikštų nesunkaus – apysunkio nusikaltimo inkriminavimą). Atitinkamai, didelės turtinės žalos 250 MGL dydžio įtvirtinimas ekonominiuose nusikaltimuose yra <i>ne tik neproporcingai mažas</i> (turint omeny, kad šiuo metu didelės turtinės žalos dydis ekonominiuose nusikaltimuose yra mažiausias visame BK – vos 150 MGL), bet ir <i>iš esmės nesuderinamas</i> su BK projekto viena pagrindinių krypčių, siūlant <i>visoje</i> BK Specialiojoje dalyje <i>įtvirtinti naują</i> didelės turtinės žalos/didelės turto ar pan. požymių dydį (300 MGL), kartu siekiant, kad, išgaliojus BK projektui, <i>visame</i> baudžiamajame įstatyme būtų <i>vienodai suvokiama</i> didelės turtinės žalos, didelės vertės turto ir pan. požymių samprata bei <i>būtų nustatyta</i> šių požymių dydžių unifikuota išraiška; Antra, pastaboje siūlomas <i>esminis ir kardinalus</i> baudžiamosios atsakomybės ekonominių nusikaltimų kategorijoje <i>griežtinimas</i> (griežtinamos pagrindinės šių nusikaltimų sudėtybės bei papildomai siūloma įtvirtinti <i>net 4 sunkius</i> nusikaltimus (su 7 m. laisvės atėmimo bausmėmis)). Būtent baudžiamosios atsakomybės <i>griežtinimo tikslais</i> BK XXXI skyriuje pastaboje siūloma įvesti ir naują labai didelės turtinės žalos (750 MGL) dydį, kuris būtų ir suteiktų pagrindą kurti tokių nusikaltimų kvalifikuotas sudėtis. Atitinkamai, toks siūlomas <i>radikalus baudžiamosios atsakomybės griežtinimas</i> ekonominių nusikaltimų kategorijoje (iš</p>

	<p>baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.</p> <p>2-3. Tas, kas dėl savo sunkios ekonominės padėties ar nemokumo, kai akivaizdžiai grėsė bankrotas, paslėpė, iššvaistė, perleido, pervedė į užsienį ar nepateisinamai pigiai pardavė turtą, kuris galėjo būti pateiktas skoloms padengti, ir dėl to padarė didelę turtinės žalos kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų ketverių metų.</p> <p>4. Tas, kas padarė šio straipsnio 3 dalyje numatytą veiką padarydamas labai didelę turtinę žalą kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.</p> <p>„209 straipsnis. Nusikalstamas bankrotas</p> <p>1. Tas, kas sąmoningai blogai valdydamas įmonę nulėmė jos bankrotą ir dėl to padarė didelės turtinės žalos kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki trejų ketverių metų.</p> <p>2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarydamas labai didelę turtinę žalą kreditoriams, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki septynerių metų.“</p> <p>„212 straipsnis. Sąvokų išaiškinimas</p> <p>1. Šiame skyriuje nurodyta didelė turtinė žala yra 450 250 MGL dydžio sumą viršijanti žala.</p> <p>2. Šiame skyriuje nurodyta labai didelė turtinė žala yra 750 MGL dydžio sumą viršijanti žala.</p> <p><...></p>	<p>nesunkių nusikaltimų (BK 207, 208 ir 209 str.) „dirbtinai“ darant iškart sunkius² nusikaltimus) iš <i>esmės prieštarauja</i> BK projekto (iš <i>esmės nenumatančio</i> baudžiamojo įstatymo griežtinimo nuostatų) <i>pagrindiniam tikslams</i>, kurie, priešingai, orientuoti į valstybės baudžiamosios politikos švelninimą ir baudžiamosios atsakomybės <i>griežtumo proporcingą subalansavimą</i>;</p> <p>Trečia, tokio pobūdžio pasiūlymai, iš <i>esmės orientuoti</i> į baudžiamosios politikos griežtinimą, <i>aktualūs tik</i> pastaboje minimam GP ir FNTT 2019 m. lapkričio mėn. Seimui pateiktam BK projektui, tad tokio pobūdžio siūlymai ir <i>turėtų būti nagrinėjami</i> minėto projekto svarstymo Seime metu. Tačiau <i>nėra tikslinga ir teisinga</i> tokio pobūdžio siūlymus bandyti dubliuoti kitame, žymiai platesnio pobūdžio ir <i>savo esme priešingame</i> BK projekte, juolab, <i>kai tokie pasiūlymai iš esmės prieštarauja</i> šio BK projekto pagrindiniais tikslams.</p>
--	---	--

² Be to, kadangi daugelis ekonominiai nusikaltimai, vadovaujantis pastabos autorių siūlymais, iš nesunkių būtų dirbtinai konvertuojami į sunkius nusikaltimus, jų atžvilgiu būtų *nepagrįstai taikomos* kriminalinės žvalgybos priemonės, už šių sunkių nusikaltimų *būtų negalimas* nei atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės nei bausmės vykdymo atidėjimas, taip pat visus šiuos nusikaltimus *nagrinėtų* apygardos teismai (dabar šie teismai nenagrinėja šios kategorijos bylų), kurių krūvis kaip tik siekiama sumažinti BK projektu.

<p>16. Siūlome pakeisti BK 219 straipsnį (Mokesčių nesumokėjimas).</p> <p><...></p> <p>„219 straipsnis. Mokesčių nesumokėjimas</p> <p>1. Tas, kas pateikęs deklaraciją arba nustatyta tvarka patvirtintą ataskaitą ar kitą dokumentą būdamas mokus laiku nesumokėjo pagal juos apskaičiuotų daugiau kaip 250 MGL dydžio mokesčių po to, kai valstybės įgaliota institucija priminė apie pareigą sumokėti mokesčius, nesumokėjo jam apskaičiuotų daugiau kaip 250 MGL dydžio mokesčių, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu nuo dvejų iki ketverių metų.</p> <p>2. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką nesumokėjo jam apskaičiuotų daugiau kaip 500-750 MGL dydžio mokesčių, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu nuo du dvejų iki šešių septynerių metų.</p> <p>3. Tas, kas padaręs šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką nesumokėjo jam apskaičiuotų ne daugiau kaip 10 MGL dydžio mokesčių, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės atėmimu.</p> <p>4. 3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“</p> <p>17. Siūlome pakeisti BK 220 (Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas) ir 221 straipsnius (Deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimas).</p> <p><...></p> <p>„220 straipsnis. Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas</p>	<p>Pritarti iš dalies.</p> <p><i>Pritartina</i> siūlymui BK 219-221 straipsnių kvalifikuotų sudėčių požymius siėti būtent su 750 MGL dydžiu, kadangi <i>toks požūris sistemiskai atitinka</i> BK projekto bendrąją logiką į nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių (baustinu itin griežtomis laisvės atėmimo bausmėmis) konstravimą.</p> <p><u>Generalinė prokuratūra, atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, šių pasiūlymų atsisakė</u>, kadangi:</p> <p>Pirma, BK projektu finansiniuose nusikaltimuose, orientuojantis į BK 199 str. 1 d. kontrabandos (kuri savo pobūdžiu ir esme, kaip ir BK 219–221 str. nusikaltimai, iš esmės tiesiogiai susijusi su privalomų valstybei sumokėtinų mokesčių nusiėpimu ir (ar) išvengimu) nusikaltimo sudėtyje nurodytą 150 MGL dydį, <i>siūloma numatyti nuo 150 MGL</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribą. Tas sistemiskai užtikrintų, kad panašaus pobūdžio finansiniuose nusikaltimuose būtų <i>vienodai apibrėžtos</i> baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribos. Atitinkamai siūlymas, finansiniuose nusikaltimuose (atsižvelgiant į tai, kad tokių nusikaltimų pavojingumas visgi pakankamai reikšmingas, kadangi jais vengiamą mokesčių bei padaroma tiesioginė žalą valstybės biudžetui) baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribą nuo 100 MGL padidinti net iki 250 MGL (2.5 karto) <i>laikytinas per daug radikaliu bei neproporcingai švelninančiu baudžiamąją atsakomybę finansinių nusikaltimų padarymo srityje</i>. Kartu toks siūlymas (įvedant 250 MGL baudžiamosios atsakomybės ribą) <i>sistemiskai nedera</i> su BK projektu siūlomais baudžiamosios atsakomybės ribų, nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių, didelės turtinės žalos ir pan. požymių dydžiais (t. y. BK projektu 250 MGL dydis BK Specialiojoje dalyje <i>apskritai niekur nesūlomas</i>).</p> <p>Antra, pastaboje siūlomas <i>esminis</i> baudžiamosios atsakomybės finansinių nusikaltimų kategorijoje <i>griežtinimas</i> (siūloma įtvirtinti 2 <i>papildomas sunkius</i> nusikaltimus (su 7 m. laisvės atėmimo bausmėmis³)). Atitinkamai, siūlomas <i>ženklus baudžiamosios atsakomybės griežtinimas</i> finansinių nusikaltimų kategorijoje <i>iš esmės prieštarauja</i> BK projekto (<i>nenumatančio</i> baudžiamojo įstatymo griežtinimo nuostatų) <i>pagrindiniams tikslams</i>, kurie, priešingai,</p>
---	---

³ Be to, kadangi BK 219 ir 221 straipsniuose nurodyti nusikaltimai, vadovaujantis pastabos autorių siūlymais, iš apysunkių būtų konvertuojami į sunkius nusikaltimus, jų atžvilgiu būtų nepagrįstai taikomos kriminalinės žvalgybos priemonės, už šių sunkių nusikaltimų *būti negalimas* nei atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės nei bausmės vykdymo atidėjimas, taip pat visus šiuos nusikaltimus *nagriniųų* apygardos teismai (dabar šie teismai nenagrinėja šios kategorijos bylų), kurių krūvius kaip tik siekiama sumažinti BK projektu.

	<p>1. Tas, kas siekdamas išvengti mokesčių, kurių suma viršija 100-250 MGL, įrašė į deklaraciją arba į nustatytą tvarka patvirtintą ataskaitą ar kitą dokumentą žinomai neteisingus duomenis apie asmens pajamas, pelną, turtą ar jų naudojimą ir pateikė juos valstybės įgaliotai institucijai, baudžiamas bausia arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.</p> <p>2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, kai mokesčių suma viršija 750 MGL arba dalyvaudamas organizuotoje grupėje, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.</p> <p>3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“</p> <p>„221 straipsnis. Deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimas</p> <p>1. Tas, kas siekdamas išvengti daugiau kaip 100-250 MGL dydžio mokesčių ar kitokių įmokų teisės aktų nustatyta tvarka laiku nepateikė valstybės įgaliotai institucijai deklaracijos arba nustatyta tvarka patvirtintos ataskaitos ar kito dokumento apie asmens pajamas, pelną ar turtą po to, kai ši valstybės institucija raštu priminė apie pareigą juos pateikti, baudžiamas bausia arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.</p> <p>2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką, kai mokesčių ar kitokių įmokų suma viršija 500-750 MGL, baudžiamas bauda arba laisvės atėmimu nuo iki šešių septynerių metų.</p> <p>3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“</p>	<p>orientuoti į valstybės baudžiamosios politikos švelninimą ir baudžiamosios atsakomybės griežtumo proporcingą subalansavimą.</p> <p>Trečia, tokio pobūdžio kontraversiški pasiūlymai (viena vertus, orientuoti į baudžiamosios politikos ženklių sugriežtinimą, ir, kita vertus – į baudžiamosios atsakomybės ribų finansiniuose nusikaltimuose neproporcingą padidinimą (iki 250 MGL)) <i>aktualūs tik</i> pastaboje minimam GP ir FNNTT 2019 m. lapkričio mėn. Seimui pateiktam BK projektui, tad tokio pobūdžio siūlymai ir <i>turėtų būti nagrinėjami</i> minėto projekto svarstymo Seime metu. Tačiau <i>nėra tikslinga ir teisinga</i> tokio pobūdžio siūlymus bandyti dubliuoti kitame, žymiai platesnio pobūdžio ir <i>savo esme priešingame</i> BK projekte, juolab, <i>kai tokie pasiūlymai iš esmės prieštarauja</i> šio BK projekto pagrindiniais tikslams.</p>
	<p>23. Nepritariame siūlomam BK 270 straipsnio (Aplinkos apsaugos arba gamtos išteklių naudojimo, arba statinių, kuriuose naudojamos ar saugomos pavojingos medžiagos arba kuriuose yra potencialiai pavojingų įrenginių ar atliekami potencialiai pavojingi darbai, priežiūros ar naudojimo taisyklių pažeidimas) pakeitimo projektui. Nėra</p>	<p>Nepritarti.</p> <p>Įstatymu projektų aiškinamajame rašte aiškiai nurodytos BK 270 straipsnio pakeitimo tikslai ir bei šiame straipsnyje nurodytų veikų dekriminalizavimo priežastys.</p>

	aiškūs pakeitimo tikslai ir priežastys, pakeitimas nėra pagrįstas.	
	<p>24. <...> Pritariame BK 281 straipsnio 1 dalies dekriminalizavimui, tačiau nepritariame BK 281 straipsnio 8 dalies ir 9 dalies perkėlimui į naują BK 282² straipsnį (sąvokų išaiškinimas), kadangi šios sąvokos – BK 281 straipsnio 8 dalies (neblaivumo požymis) ir BK 281 straipsnio 9 dalies (kelių transporto priemonės) taikomi ne bendrai XXXIX skyriui, o tik BK 281 straipsniui. Perkėlus šias sąvokas į atskirą visam XXXIX skyriui taikoma sąvokų išaiškinimo straipsnį gali kilti neaiškumų dėl BK 278 (Transporto priemonių ar kelių, juose esančių įrenginių netinkama priežiūra ar remontas) ir BK 280 (Transporto priemonių ar kelių, juose esančių įrenginių sugadinimas) straipsniuose vartojamos „transporto priemonės“ sąvokos.</p>	<p>Nepritarti. BK projektu siūlomo BK 282¹ straipsnio (Sąvokų išaiškinimas) 2 ir 3 dalyse (kuriuose ir apibrėžiamos pastabojė minimos sąvokos) aiškiai nurodyta, kad šios sąvokos taikomos ne bendrai BK XXXIX skyriui, o tik BK 281 straipsniui. Atitinkamai pastaba laikytina nepagrįsta.</p>
	<p>25. Nepritariame BK 282² straipsnio (Sąvokų išaiškinimas) projektui. Projekte siūloma konkretizuoti (formalizuoti) didelės ir labai didelės žalos vertinamuosius požymius, nustatant MGL dydžius (nuo 300 MGL iki 750 MGL – didelė žala, virš 750 MGL – labai didelė žala). Manome, kad toks žalos dydžio formalizavimas visų BK XXXIX skyriuje numatytų nusikalstamų veikų atžvilgiu nėra tinkamas, nes, pvz., BK 281 (Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas) straipsnio 2 dalyje nurodytas požymis – didelė žala, sietinas išimtinai su nukentėjusiam asmeniui padaryta didele žala, kuri negali būti formalizuota, nes, atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes, skirtingiems nukentėjusiems to paties dydžio (piniginė išraiška) padaryta žala gali būti skirtingai vertinama (vienam didele, kitam nedidele ir pan.). Taigi abejotinas siūlymas taikyti formalizuotą žalos dydį (MGL dydžiais) visoms minėtame BK skyriuje numatytoms nusikalstamoms veikoms.</p>	<p>Nepritarti. <u>Generalinė prokuratūra, atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, šios pastabos atsisakė</u>, kadangi pastabojė nurodyti argumentai iš esmės <i>nesuderinami</i> su BK projekto esminėmis kryptimis, t. y. <i>sistemiškai peržiūrėti</i> baudžiamajame įstatyme įtvirtintus vertinamuosius požymius, susijusius su nusikaltimu padaryta (didele) turto žala, didele turto verte ir pan., pateikiant <i>šių vertinamųjų požymių aiškias apibrėžtis</i> BK (pavyzdžiui, apibrėžiant padarytos (didelės) turtinės žalos dydžius ir išreiškiant juos MGL sumomis, apibrėžiant didelės turto vertės dydžius ir pan.), siekiant <i>aiškiai nustatyti</i> baudžiamosios atsakomybės taikymo ribas, kurios šiuo metu nepagrįstai priklauso vien tik nuo <i>ad hoc</i> individualaus atvejo aplinkybių bei išskirtinai nuo teisės taikytojo diskrecijos ir interpretacijų. Kartu pažymėtina, kad pastabojė pateiktas didelės turtinės žalos požymio nustatymo traktavimas yra <i>nepagrįstas ir neįteisingas</i>. Pastebėtina, kad netgi vagystės ar panašiais aktualiais atvejais, neatsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes ir (ar) skirtingiems nukentėjusiems padarytos turtinės žalos individualaus subjektyvaus įvertinimo, baudžiamoji atsakomybė išimtinai priklauso <i>tik</i> nuo BK 190 straipsnyje labai aiškiai ir griežtai formalizuotų turto vertės dydžių. Todėl skirtingas iš esmės analogiškų požymių nustatymo traktavimas kitų BK normų taikymo atžvilgiu yra klaidinantis bei netinkamas.</p>
	Dėl ANK pakeitimo projekto	Atsižvelgti.

	Teikiame susijusius siūlymus dėl ANK 187 straipsnio (Ataskaitų, deklaracijų ar kitų mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingų dokumentų ir duomenų pateikimo tvarkos pažeidimas), 187 ¹ straipsnio (Mokesčių nesumokėjimas) ir 205 straipsnio (Buhalterinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas) pakeitimų. <...>	Pastaboje siūlomi ANK galimi pakeitimai išimtinai susiję su Generalinės prokuratūros teiktais pasiūlymais dėl BK projekto pakeitimo, kurių Generalinė prokuratūra, <i>atsižvelgiant į 2020 m. sausio 30 d. įvykusio Teisingumo ministerijos ir Generalinės prokuratūros atstovų koordinacinio susitikimo rezultatus, atsisakė, todėl minėti siūlymai dėl ANK projekto siūlomų nuostatų pakeitimo nėra aktualūs.</i>
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-12-23 raštas Nr. ((14.14E-03)-5K-1918353)-6K-1906779	Esminių pastabų dėl Įstatymų projektų neturime, tačiau siūlytume apsvastyti galimybę Administracinių nusižengimų kodekso 187 straipsnį papildyti atskira dalimi, numatančią atsakomybę už informacijos (pvz., apie tarptautinių korporacijų finansinius duomenis, finansinių sąskaitų duomenis), naudojamos tarpvalstybiniams mainams tarp mokesčių administracijų nepateikimą arba klaidingos informacijos pateikimą, kadangi galiojančios sankcijos gali būti vertintinos kaip nepakankamos, lyginant jų dydžius su kitose valstybėse (pvz., Suomijos, Airijos, Graikijos, Liuksemburgo, Ispanijos) numatyta atsakomybe. Baudų dydis galėtų būti analogiškas ANK 188 ¹ straipsnio, numatančio atsakomybę už apie praneštinę tarpvalstybinių susitarimų pateikimo mokesčių administratoriui tvarkos pažeidimus (nuo 1820 iki 5590 Eur.), dydžiui.	Nepritarti. Pažymėtina, kad ANK projektu siūlomi ANK pakeitimai išimtinai susiję su BK projekto pakeitimais, t. y. ANK normos tikslinamos tik, atsižvelgiant į tai, kad tam tikros veikos tam tikra apimtimi iš BK (dėl BK projekte siūlomo atitinkamų veikų visiško ar dalinio dekriminalizavimo, nusikaltimų sudėtyse nurodytų MGL dydžių padidinimo ir pan.) yra perkeliamos į ANK, <i>dėl ko kyla poreikis tikslinti tam tikrų ANK straipsnių dispozicijas ar griežtinti šių straipsnių sankcijas (dėl to, kad tam tikros veikos didesne apimtimi patenka jau į ANK, o ne į BK reguliavimo sferą), kurti naujas ANK normas ir pan. Toks ir yra vienintelis ANK projekto tikslas.</i> Atsižvelgiant į tai, ANK projekto turinys neapima jokių „savarankiškų“ naujų nuostatų, nesusijusių su BK projektu daromais pakeitimais. Tuo tarpu, pasiūlymo autoriai siūlo ANK įtvirtinti <i>visiškai naują</i> administracinę nusižengimą (t. y. informacijos, naudojamos tarpvalstybiniams mainams tarp mokesčių administracijų, nepateikimą arba klaidingos informacijos pateikimą), kuris neturi jokių sąsajų su BK projektu siūlomais pakeitimais ir dėl šios priežasties nėra susijęs su ANK projekto pagrindiniu tikslu. Atitinkamai, tokio siūlymo turinys, tikslingumas bei reikalingumas turėtų būti atskiros diskusijos objektas.
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2019-12-09 raštas Nr. S-3123(2)	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas <...> sveikina Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją, atlikusią plataus masto Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso Specialios dalies normų sisteminę peržiūrą ir parengusią projektą, kuriuo siekiama stabilizuoti ir subalansuoti valstybės baudžiamąją politiką. Tačiau Departamentas labai apgailestauja, kad projekto rengėjai neatsižvelgė į Departamento 2019 m. vasario 25 d. raštu Nr. S-545(2) teiktus pasiūlymus ir nerado vietos projekte problemoms, kylančioms dėl baudžiamosios atsakomybės už su narkotikų vartojimu susijusias nusikalstamas veikas, sprendti. <...>	Atsižvelgti. Atsakydamas į Teisingumo ministerijos 2019-01-24 paklausimą Nr. (1.39)7R-452, Departamentas 2019 m. vasario 25 d. raštu Nr. S-545(2) <i>pritarė</i> Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodytiems BK Specialiosios dalies sisteminiams trūkumams ir valstybės baudžiamosios politikos (kaip ultima ratio priemonės) sisteminio pertvarkos ir subalansavimo poreikiui bei pateikė preliminarus pasiūlymus dėl valstybės baudžiamosios politikos švelninimo galimybių. Kadangi minėti preliminarūs pasiūlymai (kaip ir kitų suinteresuotų institucijų pasiūlymai) buvo pateikti <i>dar prieš</i> Įstatymų projektų rengimą, jie buvo nuodugniai įvertinti ir išnagrinėti Įstatymų projektų <i>rengimo</i> metu. Atitinkamai, <i>parengtu</i> BK projektu, atsižvelgiant į tai, kad BK 199 str. 4 d. (Kontrabanda) sankcijoje nurodytos itin griežtos laisvės atėmimo bausmės taikymas <i>už bet kokio kiekio</i> narkotinių ar psichotropinių medžiagų arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakų

Departamentas atkreipia dėmesį ir pabrėžia, kad Įstatymo projekto ir su juo susijusių kitų teisės aktų projektų aiškinamajame rašte nurodytos šių teisės aktų parengimą paskatinusios priežastys ir tikslai <...> visiškai atitinka Departamento rašte išdėstytus argumentus, kodėl turėtų būti peržiūrėta baudžiamoji atsakomybė už su narkotikų vartojimu susijusias veikas – siekti subalansuotos, įrodymais pagrįstos ir humaniškos baudžiamosios politikos, numatyti veikos pavojingumui proporcingas bausmes, sumažinti įkalinimo įstaigų apkrovą bei su įkalimu susijusį neigiamą šalutinį poveikį asmenims, kuriems jis yra taikomas, t. y. stigmatizavimą, įkalinimo sąlygotas socialinės reintegracijos bei rehabilitacijos problemas.

<...> Sisteminis Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso Specialiosios dalies normų, susijusių su baudžiamąja atsakomybe už su narkotikų vartojimu susijusias nusikalstamas veikas, peržiūra įgyvendintų ne tik įvairytus strateginius šalies dokumentus, bet vykdytų ir atitiktų tiek Jungtinių Tautų dokumentuose, tiek Europos Sąjungos strateginiuose narkotikų politikos dokumentuose išskirtinai pabrėžiamą subalansuotą narkotikų politiką bei žmogaus teisių užtikrinimą, sveikatos dimensiją, kaip įrankį ir tikslą. <...>

(prekursorių) gabenimą per Lietuvos Respublikos sieną *akivaizdžiai pažeidžia proporcingumo ir teisingumo principus*, siūlomas (BK 199 straipsnio rėmuose) *nuoseklus ir proporcingas baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą narkotinių ar psichotropinių medžiagų arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirtakų (prekursorių) gabenimą per Lietuvos Respublikos sieną diferencijavimas*, atsižvelgiant į BK Specialiosios dalies normose (BK 259, 260, 266 str.) nurodytus paminėtų medžiagų kiekius bei preliminariai atsižvelgiant į minėtos BK Specialiosios dalies normose nurodytus bausmių dydžius. Toks baudžiamosios atsakomybės diferencijavimas *visiškai atitinka ir Departamento požiūrį* į tokio pobūdžio nusikalstamų veikų baudžiamumą. Tuo tarpu, kitiems Departamento preliminariniams pasiūlymams, susijusiems su baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą disponavimą narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis švelninimu, BK Specialiosios dalies normų sisteminės *peržiūros atlikimo metu nebuvo pritarta*, pvz.: siūlomam BK 260 str. sankcijų švelninimui nebuvo pritarta, nes (kaip ir buvo iš anksto pranešama Teisingumo ministerijos 2019-01-24 paklausime Nr. (1.39)7R-452) BK projektas nebus orientuotas ir (ar) iš esmės tiesiogiai susijęs su BK Specialiosios dalies straipsnių sankcijose nurodytų bausmių ir jų dydžių peržiūra ir (ar) koregavimu; siūlomam BK 259 str. 2 d. dekriminalizavimui – nes vien tik šis baudžiamosios atsakomybės (ne)taikymo aspektas dėl savo jautrumo ir kontraversiškumo nusipelno atskiros, itin nuodugnios bei plataus masto politinės ir teisinės diskusijos; siūlomam BK papildymui nauja atsakomybė lengvinančia aplinkybe, kai nusikalsta priklausomas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų asmuo – nes BK projektu siūlomi pakeitimai išimtinai susiję tik su BK Specialiosios dalies normų koregavimu; siūlomai narkotinių ir psichotropinių medžiagų rekomenduojamų kiekių peržiūrai – nes tokio pobūdžio reglamentavimo pakeitimai apskritai nėra susiję su BK reguliavimo sritimi.

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius

20201221